

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetés 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Téli húsvét.

Lapunk egyik turista-munkatársa a közel-múlt napokban hű útársával, nagy nehézségek között, erős hó- és szélvihar kíséretében, a Bindt nevű bányatelepen, az iglói Grajnár-magaslaton s a mélységes Gölniczvölgyén át hazafelé, *Dobsinára*, Gömörvármegye e legvadregényesebb pontjára, az ünnepekre igyekezett. A legtöbb régiókon át vezetett az útja. A tavasznak sehol semmi nyoma. Még november havának is becsületére vált volna ennek a, feleségesen zord téli tájképnek dermesztő fagya és borzongós szemlélete.

Pedig húsvét ideje, a feltámadás magasztos ünnepe, tavaszi örömnép volna. Örömnépe volt az a zsidóságnak, különösen szentséges ünnepe ez a keresztyénségnek, mint a bűntől való megváltás és az új életirány és érület-változtatás vallásának. A komorjellegű bőjti időszakra, mint a magábaszállás és komoly önismeret idejére, a feltámadás hit- és erkölcs-újító örömnépe következett. A kereszt után a feltámadás. A lemondás és szenvedés szimboluma után a feltámadás és az új élet a természeti és az erkölcsi világban.

S még sincs ezidén húsvét, legalább felvidékünkön nincs sem a természeti, sem az erkölcsi világban. Tél van erre mindenfelé, künn a világban és bent az emberek szívében. Keresztmozgalmakkal foglalkozunk, de azért a Krisztus keresztjét, mint az önfeláldozás, a szenvedés és főleg a szeretet szimbolumát nem eléggé követjük. Nem látjuk, hogy Krisztus önzetlen isten- és emberszeretet-vallása áthatná

még a hivatottaknak is szívében. Isten- és emberszeretet az, ha még keresztyének között is «elnémulnak a harangok»?! Önzést és uralomvágyat látunk mindenfelé, de szolgálót a Krisztusban és a Krisztusért minél kevesebbet. Hivalkodást a politikában, türelmetlenséget a vallásfelekezetek között, valódi vallás helyett felekezetieskedést, versenyzés helyett versengést, szeretet helyett gyűlölködést, szolidaritás helyett érdekcsoportosítást, őszinteség helyett hamisságot, hazafiság helyett lármás hazafiaskodást, cselekvés helyett üres szólásokat látunk fölös számmal államban, egyházban, társadalomban és a közéletben egyaránt. Szomorú a kép, éppen nem húsvéti örömnép képe. Nem tudunk belőle tanulni, még a természeti életnek messzinai katasztrófáiból sem!

Kétezer éve annak, hogy az emberiség Megváltója a bűnért szenvedett, meghalt és feltámadott; és az a keresztyénség még ma sem éltető kovása a mi társasközösségű és magánéletünknek. Jaj és baj van mindenfelé a világon. A szocializmus e bajokat kizárólag az anyagiakra vezeti vissza, s ezekre építi föl a maga világfelfogását. Pedig e bajok erkölcsi bajok és elsősorban erkölcsi alapon gyógyítandók. Mint volt lipcsei professzorunk: *Roscher*, a nagyhirű nemzetgazdasági író, oly találóan mondotta, hogy a szocialis kérdés elsősorban *ethikai*, s csak azután *gazdasági* kérdés. Változzék meg a szeretet viszonya s az erkölcsi értelemben vett szolidaritás érzete az emberek, s a népek és nemzetek között, és azonnal, egy csapásra eltűnnék, vagy legalább is enyhülne az ú. n. szocialis kérdés! A keresztyén

szeretet gondolatának egyenes folyománya és következménye az emberek közötti úgy anyagi, mint szellemi ellentétek áthidalása és egy újabb, emberesebb társadalmi életrendnek létesülése. Ez volna az igazi húsvét ünnepe és Krisztus feltámadása az emberiségben. Csakis «In hoc signo» győzhetünk!

Küzdelmes az útja minden nagy eszmének. Martyrium és Golgotha jelzik annak fejlődését. És aztán a Judások is mindig előállanak. Nem tudunk, sőt nem is akarunk tanulni az emberiség történelmeiből. Mi magyarok sem tudunk okulni Muhi, Mohács, Eperjes és a szabadságharcok szomorú tapasztalataiból. Ma is széjjel húzunk mindenütt és mindenfelé. Nem azokat keressük, a melyek bennünket egyesítenek, hanem azokat, a melyek elválasztanak államban, egyházban és társadalomban egyaránt. Mintha nem is *egy* atyának gyermekei, és egymás között nem is *testvérek* volnánk. Pedig ez a keresztyénség világvallásának örökérvényű lényege és veleje. Minden más csak tan, betű, uralom vagy szertartás. «Annyit érünk, a mennyi szeretet van bennünk, s a mennyire meg nem restülünk» a szeretet szocialis munkáiban egymás irányában.

Ime, ilyen gondolatok foglalkoztattak bennünket, lapunk egyik turista-munkatársának zord télies közlése nyomán, közvetlenül az ünnepek előtt. Meleget kerestünk és hideget találtunk úgy a természeti, mint az erkölcsi világban húsvét idején. Fagyos a világ, a helyett, hogy a szeretet melege hatná azt át. Pedig a feltámadott Krisztus éppen az önzetlen és odaadó isten- és emberszeretet dolgában a mi

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Jelentés az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet 1908. évi működéséről.

Írta és a fiókegylet ápr. 4-iki közgyűlésén előadta *Gömöry János*.

A jótékony egyesületek fénykorát éljük. Az országos és helyi egyesületek egész légiója appellál ma a társadalom humanizmusára. Ez egyesületek nagyrésze azonban a mily nagy garral, a nálunk elmaradhatatlan ünnepek és bankettek mellett, megalakulnak, éppoly hirtelen tűnnek el, semmisülnek meg. Hogy ez így van, azt én a magyar társadalom szervezői voltára és széttagoltságára vezetem vissza.

Hogy a magyar társadalom csak lassan alakul, fejlődik ki, sőt hogy még ma sincs egészséges társadalmi életünk, ez a magyarság szerencsétlen helyzetéből magyarázható. Évezredek multunk a létért folytatott, ádáz küzdelemben telt el, és ez örökös küzdelemben, a melyben nem egyszer kétségbeesve, reményét veszítve nézett a bizonytalan jövő elé a magyar, valóban csodának tekinthető, ha mégis lépést tudunk tartani műveltségben a nyugalmat élvező, boldog, nagy nemzetekkel. Ám az igazi műveltség nem mindig hatotta át igazán a magát műveltnek nevezni szerető társadalmat. A mi műveltségünk sokszor csak külső máz, csillogás, a mely jó arra, hogy elrejtjük a léleknek pallérozatlan, durva voltát. Így aztán lehetséges, hogy az igazi műveltség társadalmaknak legszebb tanú-

bizonyosságai: a humánus intézmények nálunk nem fejlődnek, nem vernek gyökeret. Tengődésük arra a növényre emlékeztet, a melyet más égtáj alól idegen talajba plántáltak át. Pedig nálunk is van, sőt nálunk van igazában lelki és testi nyomor, a melynek enyhítése a társadalomnak egyenesen kötelessége. Azt nem lehet mondanunk, mintha a társadalom e nyomor megszüntetésére nem hozna áldozatokat. Sőt nem egy ízben csodálkozunk kell épp azon, hogy ez az, annyira és oly sok irányban igénybe vett közönség ismét és ismét elhozza a jótékony cél oltárára a maga filléreit és koronáit. A baj ott van, hogy a társadalom által felkarolt humánus intézmények nem váltják be a hozzájuk fűzött reményeket. Nem váltják be; mert a mit a jótékonyaság terén, mint eredményt, felmutatunk, nem áll arányban a hozott áldozatokkal. Az adminisztráció, a külső hatásokra szükséges eszközök sok pénzt emésztnek föl. Így aztán ne csodálkozunk, ha sok oly intézményünk, egyesületünk van, a melynek felvirágoztatására hangzatos szép jelszavakkal mozgásba hozták az egész országot, de alakulása után egy-két év múlva már csak tengődik, még jó, ha csúfos véget nem ér. Miért van ez így? Hiszen a külföld bámulatos társadalmi alkotásokat tud felmutatni, pedig a társadalom áldozatkészsége aránylag nem nagyobb a magyar társadaloméénál. Akciójának mégis sikere van, mert e társadalom humanizmusa nemesebb s annak minden körét átható műveltségre vezethető vissza. A felismert társadalmi baj, a melynek segítségére sietnek, nemcsak áldozatkészségre bírja e társadalmat, nem elégszik meg a pillanatnyi felbuzdulással, hanem szívós kitarással,

állandó érdeklődéssel rajta van, hogy a hozott áldozat gyökerében semmisítse meg a bajt s áldozatkészségének meglegyen áldásos következménye.

A humanizmus terén működő egyesületeink munkáját ily módon értékelve, örömmel kell azért megemlékeznünk minden oly egyesületről, a mely nálunk is nagy és nemes missziót tölt be, s a mely minél nagyobb multra tekint vissza, annál inkább emelkedik tekintélyben s annál gazdagabb az elért eredményekben. Ily egyesületnek tekintem én a Vöröskereszt-Egyletet. Mult évi közgyűlésünkön igyekeztem behatóan ismertetni egyesületünk nemes céljait és a munkakört, a melyet békében és háborúban egyaránt betölt. Most csak egy sajtósági, szinte érthetetlen körülményre vagyok bátor hallgatóságom figyelmét irányítani. Egyesületünknek jelleme, azok a férfiak és nők, a kik egyesületünk ügyeit intézik, garanciát nyújtanak arra nézve, hogy egyesületünk a maga elé tűzött célt szolgálja és tudja szolgálni. Közönségünk mégis bizonyos idegenkedéssel nézi az egyesület működését. Ez idegenkedésnek nem az a magyarázata, mint a melyről fentebb beszéltem. Igaz, hogy társadalmunk felbuzdulása szalmatűznek bizonyult egyesületünkkel szemben is, hanem a magyar betegségen kívül egyesületünk népszerűvé tételét, felvirágoztatását, azt, hogy magyar társadalmunk a magáénak tekintse, más ok is gátolja.

A Magyar Vöröskereszt-Egyletet reánk erőszakolt, idegen célú szolgáló intézménynek tekintik igen sokan. Nem mondanám ezt, ha magam nem tapasztaltam volna, — még pedig sokszor, különösen a nemzeti küzdelem idejében. Már pedig nemzeti ideál-

mesterünk s az erkölcsiség tökéletes példányképe most és mindenkoron. Őt kövessük, és akkor melegebbre változik át a mi világfelfogásunk és életrendünk képe hazában, egyházban, államban és családban egyaránt.

Úgy legyen! Így üljük meg a feltámadás ünnepét!

Finale.

Messze szép hazából, «hallgatva a tenger mormolását», írom lapomnak e sorokat. Csak az előbb derültem egy angol csapaton, a melynek, pinczérei előzetekénységéből, kezébe került a BORSSZEM JANKÓ. A csöppet se értett lapnak belpolitikai képeit közömbösen lapozták az angolok. De egyszerre meglepte őket elmés helyzetkép: A fiakeres leszáll a bakról. Az utcai szemetesládára maga elé teríti a Balkán-részletek térképét, s csakhamar mellé sorakozik az utca jellegzetes népe: a sarki hordár, a kéményseprő, a perczes, a pucérjós s, mivel «rendnek muszáj lönni», természetesen a rendőr is. S nem hiába, hogy a fiakeres emelkedett helyről, a bakról, szedte magába «a kis Kélpes»-ből a külső politikai háború esélyeit; mutatja Nist, a hova a Karagyorgyevicsok mennek, minekutána az osztrák-magyar csapatok elfoglalták Belgrádot. Az angol csapat az elmés rajzoló képén a legharsányabban derült, a milyenre Albion szőke fia csak képes. A kimért anglusok kedélylobbanók, a melylyel «a Balkán Piemont» hűbőjét fogadják világszerte.

Eddig is olyanformán voltunk, hogy, ha az írónak persziflázra alkalmas téma kellett: a Balkánra mentek. Megszoktuk, hogy minden komoly intézmény odaát valami kedves operette-zamatot kapjon; s biztosra veszem, hogy az a hűhós nemzeti föl- és leszerelés is asszony-regimentesdi hálás témája lesz az újabb operette-irodalomnak. Nem lennének azonban nemes ellenfél (még ha nemtelenül is bántak el velünk), ha, mikor az ábrándok ragyogó világából leszáll egy nemzet az élet keserű valóságába, Martialis szatirája jutna eszünkbe, és tovább firtatnók ez oldaláról témánkat. Azt tartjuk, hogy a szomszéd, ha mámorából észretér, nem is nagy árt fizetett, s külön gondviselés óvta meg a békés jövődönök vagy ábrándjainak.

Hogy melyiknek óvta meg, azt döntse el a jövő. Nem sóprók tovább a messze szomszédban; inkább fordítom figyelmemet az események nagy változata után magyar nemzetemre. Bizonyos nemzeti büszkeséggel teszem ezt. Már annak idején a búr háború iránt mutatkozó, rendkívüli érdeklődés a szinmagyar részeken fölkelte figyelmemet arra, hogy micsoda vitézi, harci tulajdonságok szunnyadoznak a nép fiában. Akkoriban a magyar nép számára szerkesztettem lapot. S igen sűrű korrespondenciám volt a nép fiaival. Kedves emlékemül őrzöm még ma is azt a levelet, melyben arra kérnek föl, szerezzenek a földművelésügyi minisztériumtól ezer pusztát. Mert, lám, a búr parasztok is hogy győzik A naiv néphit azért fordult pusztak-

beszerzési kérelmével éppen közvetítéssel Darányihoz, mert megszokta, hogy tőle kapja az eperfát, a jó legelőt, tehenet, a vetőmagot, a szőlővesszőt; s így abban a jámbor hitben volt, hogy meglesz a puska is. Ez az egy levél is vitézi tettekért való lappangó hevületnek beszédes bizonyítéka. Most még közelebb készült a puskaropogás. És nincs olyan politikai iskolázottság, mely egy szerb-magyar háborúnak akár érzelmi, akár gazdasági okokból való eredetét igazolhatná, avagy azt csak bizonyítani is megkísértené, hogy az a háború, akár hódítás, akár a meglévőnek biztosítása céljából, czélszerű és észszerű magyar szempontból. És mégis mit tapasztalunk? Valami jóleső nemzeti öntudatot és elszántságot. A régi katonanemzet erényei mutatkoztak, s ha itt-ott el is csöppent az édesanya könyve, de az anyai szemekből előragyogott az a büszke hit, hogy az ellenséggel, mely harcba kényszerített, elbánunk. Ez volt az elmúlt napoknak legörömkeltőbb tanulsága. Szinte sokan sajnálják is már, hogy a leszámolás elmaradt, mert a harci készülődés az erőnek és bátorságnak sok sikert ígérő energiájával gyönyörködött.

Jó ennek tanulságaival bibelődni, ha tartalék nélkül örülünk is a békének.

HIREK.

— **Virágvasárnap.** Április hó 4-ikén ünnepelték a keresztény egyházak virágvasárnapját. Ez a poétikus, szép ünnep Jézusnak Jeruzsálembé való ünnepies bevonulása emlékére van rendelve. Az egyház ezen a napon a pálma helyett barkát szenteltet és azután a templom körül körmenetet tart, a melyen a hívek magukkal viszik a barkát.

— **Személyi hír.** Br. *Ghillány* Imre, az Eperjesi Széchenyi-kör elnöke, Sárosvármegye volt főispánja, Abbáziából, hol üdülés végett több hétig tartózkodott, Fricse visszaérkezett.

— **Református istenítisztelet.** Az eperjesi református misszióegyház lelkésze folyó hó 12-ikén, húsvét hétfőjén, d. e. 11 órakor úrvacsoraszertással egybekötött ünnepi istenítiszteletet tart a helybeli ág. h. ev. templomban.

— **Kinevezések.** A király *Kvitkovszky* Ignác eperjesi p. ü. titkárnak a pénzügyi tanácsosi címet és jeleget díjmentesen adományozta; a kereskedelmiügyi miniszter *Szurmín* Rezső cs. és kir. hadnagoy posta- és táviratdatisztá; a pozsonyi kir. főügyész *Czentner* Sándor girálti járásbíróági irnokot az aranyosmaróti kir. ügyészséghez irnokká kinevezte.

— **Pápai kitüntetés.** X. Pius pápa *Farkas* Edit alapítványi hölgynek, a keresztén nővédelemben kifejtett, kiváló érdemei elismerésül, a «Pro Ecclesia et Pontifice» díszkeresztet adományozta.

— **Halálozás.** *Szieber* Ede, a kassai tankerület nyug. kir. főigazgatója, Ungvárott, ápr. 5-ikén, 74-éves korában meghalt. Az elhúnyt 9 évig volt tanár, 19 évig igazgató és 21 évig főigazgató. Érdemeinek

elismerésül a király a Ferencz József-rend lovagkeresztjével, majd a kir. tanácsossággal tüntette ki. Két évvel ezelőtt vonult nyugalmába és Ungvárott telepedett le.

Zathurecsky György okl. gazdász és földbirtokos Harságon ápr. 8-ikán, 62-ik évében meghalt.

Diószeghy Sári, az Angolkisasszonyok eperjesi polgári iskolájának benlakó növendéke, ápr. 8-ikán, 13 éves korában Sátoraljaújhelyt meghalt.

— **Ápr. 11-ike.** Az 1848-ik évi törvények szentesítése napjának megünneplése céljából Eperjesen a róm. kath. nagytemplomban, április 11-ikén délelőtt 9 órakor istenítisztelet fog tartatni. Erre a polgármester az összes hatóságokat, hivatalokat és képviselőtestületi tagokat meghívta.

— **Áthelyezés.** A Ksod. vasút vezérigazgatósága *Laczkó* Sándor állomásfőnököt Magyararsz-laviczáról Szepesbela-Barlangliget állomásra áthelyezte.

— **Színház.** Szabados László színtársulata április 11-ikén, húsvétvasárnapon, nyitja meg Eperjesen a tavaszi színi-évadot. Bemutató-előadásul színe kerül a «Tatárjárás», operette 3 felvonásban. Ezt megelőzőleg d. u. az «Iglói diákok»-at adják elő. Főbb újdonságok: *Operettek:* «A jókedvű paraszt», «Szerecsenmalacz», «Hódító keringő» stb. *Dramai művek:* «A biboros», «Az ördög czimborája», «Falusi verebek», «Izrael», «A gyermek», «A messzinai földrengés» stb. Szelvény-bérlés 12 előadásra: I. emeleti és földszinti páholy 85 kor., II. emeleti páholy 45 kor., I. rendű támlás- vagy erkélyszék 21 kor., II. rendű erkélyszék 17 kor. Bérletek gyűjtésével Jeszenszky Dezső titkár van megbízva.

— **Sajnálatos öngyilkosság** híre járta be az elmúlt napokban Eperjest és Sárosvármegyét. Breslauból érkezett távirat szerint u. i. ott *Fest* Lajos eperjesi ügyvéd ápr. 3-ikán magát agyonlőtte. Fest ezen szomorú eset előtt körülbelül egy héttel távozott el Eperjesről. Évtizedeken át városunkban igen keresett ügyvéd és mindvégig egyik legtekintélyesebb polgár volt. A zborói választókerületnek több ízben választási elnöke, majd több cikluson át képviselője is volt s úgy a bizottságokban, mint a képviselőház üléseiben nagy és közhasznú tevékenységet fejtett ki. Jogtanácsosa volt a gr. Dessewffy- és gr. Szirmay-családoknak; előbb pedig, míg sárosvármegyei birtokaikat el nem adták, a máltai lovagrendnek és a gr. Erdődy-családnak is. Tagja volt Sárosvármegye törvényhatósági bizottságának és Eperjes sz. kir. város képviselőtestületének, az ügyeknek gyors és helyes felfogásán alapuló felszólalásaival sikereket gyakran ért el. Öngyilkosságát kedvezőtlenre fordult anyagi viszonyai idézték elő. Temetése Breslauban ápr. 6-ikán ment végbe.

— **Az Orsz. Ág. h. Ev. tanár-egyesület** ezévi közgyűlését Pozsonyban, ápr. 14. és 15. napjain tartja. Ezen Eperjesről dr. Flórián Károly jogakadémiai tanár, Gömör János főgimn. igazgató, Schöpflin Géza főgimn. tanár stb. vesznek részt.

jaink megvalósításával egyesületünk semmi összefüggésben nincs, annak gátul nem szolgál. A hadsereg intézménye idegenkedést kelthet bennünk, mert állami önállóságunkat nem látjuk abban kifejezve; de nem lehetnek idegenek ránk nézve azok, a kik a hadsereget alkotják. Véreink ők, a kiket szeretünk, s háború iszonyatai közepette reászorolnak a mi segítő kezűnkre, a kik e támogatás nélkül esetleg nyomorultak, a legnagyobb gyötrelmek között, elhagyatva pusztulnak el. Valóban egyhamar alig tudok másik intézményt, mely oly magaslatos célok szolgálatában állana, mint egyesületünk. Ha van emberi szenvedés és kétségbeesés lelki kín, az ott támadhat — a maga, iszonyteltő valóságában — a csatamezőn. S ha van emberi könyörület, úgy erre sehol annyira szükség nincs, mint a szétzúzott testű, pokoli kínokat szenvedő sebesültekkel megrakott harcmezőn. A Vöröskereszt pártfogásának kérdése tisztán a humanizmusnak kérdése. Egyesületünk jövője nem függ a politikai és társadalmi változásoktól, mert az eszme, a melynek szolgálatában áll, minden időben, bármily

viszonyok között szent és magaslatos marad, s méltó a kunyhó és paloták lakójának, a különböző politikai és társadalmi osztályoknak egyértelmű és lelkes támogatására.

Egyesületünk vezetősége így fogta fel a Vöröskereszt intézményének célját, s mivel meg volt győződve az egyesület nagy emberbaráti missziójáról és jogosultságáról, a mult évben tőle telhetőleg igyekezett annak érdekeit előmozdítani és közönségünk körében az egyesület népszerűségét emelni. S ha mult évi munkásságunkra visszatéknénk, s konstatáljuk, hogy nagy eredményeket nem értünk el, mégis jóleső érzéssel jelentem, hogy ez év sem mult el reánk nézve haszontalanul. Különösen örömmel jelentem, hogy egyesületünk eperjesi tagjai közül ez évben, habár a kötelező ciklus lejárt, senki sem lépett ki, s a régi, kicsiny gárda továbbra is szívesen szolgálja ügyünket.

A mult évben is, mint már több év óta, egyesületünk melegen felkarolta az Országos Gyermekvédő Liga érdekeit. *Semsey* Boldizsárné elnökönk ömeltősága a Liga javára Eperjesen gyermeknapot ren-

dezett. A fölkerült hölgyek és urak a legnagyobb készséggel vállalkoztak a gyermeknap rendezésére. Húsvét első napján d. e. 11 órakor a Fő utca különböző pontjain felállított urnáknál, valamint a sétáló közönség soraiban a hölgybizottság tagjai páratlan kedvvel s még több kedvességgel árusították a tavasz első virágait. A közönség mihamar elkapkodta az ibolyacsokrokat, s anélkül, hogy erszényét valami nagyon meg kellett volna nyitnia, filléreivel a legszentebb ügyet mozdította elő. Gyűjtések folytak e napon a templomok bejáratai előtt is. Meg kell említenünk, hogy a Liga javára az itt működő színtársulat igazgatója, *Szabados* László, gyermekelőadást rendezett, s a színesznők az utcai gyűjtésben is részt vettek.

A gyermeknap rendezésében fáradhatatlanul tevékenykedett, mint a mult években, úgy ezidén is, városunk agilis rendőrkapitánya: *Saly* Győző. Mindazoknak, a kik e gyermeknap sikerét előmozdították, e helyről is hálás köszönetet mondunk.

Minde gyűjtések eredménye 948 kor. 80 fillér. Ebből az eperjesi Izr. Nőegylet gyermekotthona ja-

„BITUMINA“

kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis védjeggyel ellátott tekerceket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

— TETŐFEDŐANYAG. —

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és

— **Eperjesi jogtanár, mint a Tud. Akadémia tagja.** A legutóbb elhunyt dr. Kantz Gyula kiváló tudósunk dr. Rész Mihályt, az eperjesi jogakadémia tanárát, a Magyar Tudományos Akadémiának levelező-tagul leendő megválasztására ajánlotta. Ezen ajánlat felett az Akadémiának ápr. 29-ikén megtartandó, tagválasztó-nagygyűlése fog dönteni.

— **Amerikába magyar g. kath. püspök,** mint a KATHOLIKUS Tudósító jelenti, legközelebb újból ki fog küldetni. Jelenleg u. i. az ottani magyar és rutén gör. katolikusok közt, kiknek feje *Ortinsky* Sotér lengyel származású püspök, gyakori a villongás, és az ottani magyarok a panszlávoktól sokat szenvednek. Előbb tudvalevőleg a magyarok egyházi főnöke — apostoli vizitátor minőségben — *Hodobay* Andor eperjesi székesegyh. kanonok volt, ki azonban a panszláv igazgatások miatt Magyarországra visszatért.

— **Az adózók érdekében.** Az adózó közönség, tapasztalat szerint, a téves vagy kétszeres adókövetésnél számos esetben fordul a költséges felebezési eljárásához; pedig az ügyet jegyzőkönyvi úton gyorsabban lehetne elintézni. Ezért most az újhelyi városi adóügyosztály, bármely panasz meghallgatása és megvizsgálása céljából, bárkinek rendelkezésére áll s hivatalból, költség- és díjmentesen jegyzőkönyvet vesz föl a panaszról. Így gyorsabban juthat az adózó közönség panaszja orvoslásához. Ezt az újítást tán Eperjesen is meg lehetne honosítani.

— **Az Eperjes Szépítését előmozdító Egylet** április 18-ikán, délelőtt 11 órakor Eperjes szab. kir. város tanácstermében közgyűlést tart.

— **Tavaszi gyógyítások.** Az életet ebresztő tavasz meleg napsugaraival földünk minden élő szervezetére hihetetlen hatással van. Életet ad és életet vesz! Különösen utóbbit bizonyítja sok ember-társunk szomorú kimulása, a kik aidozatai a márciusi nagy ebredésnek. Mert a tavasz meleg nemcsak a test élettani sejtjeit szaporítja, hanem ilyenkor a testet emésztő kóros sejtek is rohamosan fejlődnek és pusztítják a testet. Ez okból leginkább tavasz idején szorul a szervezet az orvosi tudomány támogatására, mely hivatva van a test ellenálló képességét öregíteni és netalan fennálló betegségeket körülhatárolni, visszaszorítani. Az uralkodó orvosi irányok között ezen hivatásnak legtekélyesebben teleg a vérgyógyítás (Hemopatia), mivel ez élettani új és tökéletes vert ad a testnek, a vérkeringést rendbe hozza és az összes szervek táplálkozását emeli, ezzel egyszersmind a szervezet ellenállóképességét növeli. Ezen gyógymód megalapítója dr. Kovács J. fővárosi orvos, kinek e célra berendezett intézete van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Mindazok, a kik köszvény-, görvélykór-, asztma-, szív-, gyomor-, vese-, ideg- vagy vérbajban szenvednek, teljes bizalommal forduljanak ezen hírneves orvoshoz, mielőtt valami gyógyfürdőbe vagy gyógyintézetbe mennének. A kezelés igen egyszerű, kellemes, minden viszonyok között alkalmazható, hivatási zavarokat nem okoz.

— **Az Eperjesi Takarékpénztár** április 7-ikén megtartott rendkívüli közgyűlésén, melyen, br. *Ghillany* Imre közgyűlési elnök akadályoz-

vára 250 kor. 40 fillért juttattunk; az összeg hátralévő részét pedig, 699 kor. 80 fillért, a Liga pénztárába megküldöttük.

Elnöknök ömeltóságának kezdeményezésére egyesületünk a téli időszakban teasteélyek rendezésére tett kísérletet. E teasteélyek háziias jellegűeknek terveztek; a játékonyság gyakorlásán kívül más nemes célt is hivatva vannak szolgálni. A rendkívül költséges mulatságok helyébe oly estéket óhajtánánk ezekkel meghonosítani, a hol az eperjesi művelt társadalom, a melynek széttagoltsága mindinkább szembetűnővé teszi egészségtelen társadalmi állapotainkat, itt egyesülne. Mivel e teasteélyek ez évben folytatódnak, korai volna róluk ítéletet mondanunk. Jövő évi jelentésünkben majd e vállalkozásunkról is beszámolunk. Hiszszük azonban, hogy közönségünk körében a teasteélyek népszerűekké válnak.

Egyesületünk a helyi jótékonyosság gyakorlását sem tévesztette szem elől. Már fentebb említettem, hogy az Izs. Nőegylet gyermek-otthona javára nagyobb összeget juttatott. Szép feladatának tekintette egyesületünk a szegényeknek, betegeknek támogatását. Tette ezt gyöngédséggel, a nagyvilág tudta nélkül, s

tatása miatt, dr. *Propper* Adolf igazgatósági tag elnökölt, a részvényesek dr. *Csatary* Ágost felszólalása után 104 szavazattal 71 ellenében elhatározták, hogy a 20,000 koronányi alapítótöke az Eperjes Szépítését Előmozdító Egyesületnek a Fő utca parkirozására kiadja.

— **«Öngyilkosság»** cím alatt lapunk mult számában közölt híre vonatkozólag bennünket most arról értesítenek, hogy nincs teljesen kizárva mikép *Heéry* Ernő joghallgató halálát nem öngyilkosság, hanem a fegyvernek véletlenül történt elslése okozta. A temetésen, melyet Zaborovszky Béla prépost-plébános két más lelkes segédlete mellett végzett, a már közlötöken kívül jelen voltak: Semsey Boldizsár, Sárosvármegye főispánja, br. Ghillány Imre, Tahy József alispán, dr. Máriássy Béla, dr. Piller Dezső, Kolosy Miklós, Faltin Géza, dr. Desseffy István, dr. Both Tamás stb.

— **Fontos — betegeknek!** Méltó feltűnést kelt és nagyban hódít a bel- és külföldi tudományos és orvosi szakkörökben egy új gyógymód, a melyre mi magyarok annál nagyobb meglepéssel tekinthetünk, mert ezen újirányú gyógymódnak szellemi alkotója magyar ember. Ez a gyógymód a vérgyógyítás (Hemopatia), mely a modern kezelési rendszertől eltérően, sőt több krónikus betegségben azzal teljesen ellentétes felfogásból kiindulva, gyógyít és bámulatos eredménnyel gyógyított számtalanszor oly esetben, mikor a modern orvosi tudomány már leszámolt a beteg életével. A hemopatiának vannak olyan — igen sok — betegek, kik évekkal ezelőtt asztma-, szív-, gyomor- és agybajuk miatt igen nagynevű orvosoktól fel lettek adva, ma pedig, bajukból kigyógyulva, zavartalan egészségben élnek. Ezen gyógymód megalapítója dr. Kovács J. fővárosi orvos, a kinek Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt levő hemopatiái rendelő-intézetére felhívjuk mindazon betegek figyelmét, kik valamely régi, nehéz betegségben szenvednek és mai napig bajuk ellen enyhülést és gyógyulást nem nyerhettek. A hemopatia mindig szép sikerrel gyógyítja a betegeket és ez okból jobban ajánlható mint bármely fürdőhely, de a mellett hasonlíthatatlanul olcsóbb és nem jár idővesztéssel. Különösen feltűnnek a hemopatia eredményei asztma-, szívbántalmaknál és neuraszténiánál, a mely bajok, az eddigi 20 évi tapasztalatokra támaszkodva, majdnem minden esetben gyökeresen ki lesznek gyógyítva. A hemopatiában mellőzve lesznek nemcsak a kémiai és mérges orvosszerek, hanem kizárólagosan a természetnek kipróbált és évezredek óta jónak bizonyult gyógyszerei lesznek alkalmazva. A kezelés kellemes, könnyen betartható és nem jár időmulasztással.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter *Lauf* József bártfai lakos vezetéknevének *Szilágyi* ra leendő átváltoztatását megengedte.

— **Gondnokságok.** Az eperjesi törvényszék közhírré teszi, hogy kk. *Augustinyi* Antal azon időponttól kezdve, a midőn nagykorúvá fog válni; valamint *Gergely* Mihály alsóodori telkesgazdát elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— **Bártfai diákok Kassán.** A bártfai állami gimnázium IV. osztályának növendékei tanáraik kíséretében a napokban Kassára látogattak el, és ott Rákóczi sírját s a város nevezetességeit megtekintették.

gyakorolta ott, a hol csakugyan arra égetően szükség volt. E mellett szívesen ajánlotta föl anyagi és erkölcsi segítségét, ha ily irányban megkeresték. Így az eperjesi Ev. Nőegylet ama, nemes törekvését, hogy az eperjesi iskolákba járó szegénysorsú, idegen tanulók ingyen reggelit kapjanak, a maga részéről is melegen fölkarolta, s nem egyesületünkön mult, hogy a szép eszme az eredeti terv szerint ez idén meg nem valósult.

De nem tévesztette szem elől egyesületünk sajátos feladatát sem. Megkeresésére a városi képviselő testület a háború idején megsebesült vagy beteg harcosok elhelyezésére járványkórházát nagylelkűen átengedte, dr. *Holenia* Gyula városi főorvos pedig készséggel vállalkozott ez esetben az orvosi teendő végzésére.

A központ megkeresésére foglalkozott elnökségünk a vármegyei fiókok életrekeltesének eszméjével. A kérdés tanulmányozásából kitűnt, hogy e megszünt fiókegyletek tekintélyes tőkével rendelkeznek. Már e szempontból is érdemes volna egyesületünknek kísérletet tennie a fiókegyletek újjászervezésére. Reméljük, hogy ez akciónknak meg is lesz a kívánt sikere, s övő évi közgyűlésünkön erről be is számolhatunk.

— **Turista-estély Bartfán.** A M. Kárpátgyesület Eperjesi Osztálya ápr. 17-ikén, (szombaton) este 7 órakor a városi színházban turista-estélyt rendez. Utána az eperjesi vendégek tiszteletére társas-összejövetel a Hungária-vendéglőben. — Műsor: 1. Szavaltat. Előadja *Szabey* Amanda. 2. Rubinstein: «Asra»; Taubert: «Madárdal». Énekl *Moyzes* Miklósné, zongorán kíséri *Moyzes* Miklós. 3. Felolvasás. I. rész: «Az abatój-gömöri barlangvidék». 114 képpel. Írta *Siegmeth* Károly. Felolvasa: *Vöröss* Sándor. 4. «Petőfi a Hortobágyon». Melodráma. Előadják: *Agh* Árpád, *Tirscher* Alice, *Tirscher* Edit és *Stanczel* Géza. 5. Felolvasás II. része. 6. *Moyzes*: «Boldog voltam»; Káldy: «Csalogánydal». Énekl: *Moyzes* Miklósné, zongorán kíséri: *Moyzes* Miklós.

— **Szemgyógyintézet** van Miskolcra a csabai-úti szanatóriumban.

— **A Magyar Kárpátgyesület Eperjesi Osztálya** úgy a lapok, valamint egyes tanintézetek révén közhírré tevén a 40 tanulóra szervezett *Diákszálló* intézményét, egyúttal Sáros megye természeti és történelmi nevezetességeire tette figyelmessé a közönséget. E hirdetés nyomán máris megindult az érdeklődés: a *szentai városi főgimnázium* felsőmagyarországi útra tervet és költségvetést kért, mely tervbe Kassát, Sáros megyét, a Tátrát és a dobsinai jégbarlangot óhajtja fölvetetni. Az Osztály elnöksége nyomban megfelelt a kérelemnek s — óhajuknak megfelelően — 10 napra terjedő tervet küldött be az intézetnek. A *nyiregyházi polgári leányiskola* szintén Sáros megyébe készült. A *mezőtúri ref. főgimnázium* kész útitervének támogatását kérte az Osztálytól. Június végére az *igloi főgimnázium* kirándulócsoportha van bejelentve. A *Miskolczi Dalregylet* felsőmagyarországi útjára szintén az Osztálytól kért útbaigatást. A miskolczi dalárda — a történet megállapodás értelmében — július hóban Eperjesre jön, innen Bártafürdőbe kirándul, a hol hangversenyez, s meglátogatja Zborót; Eperjesre visszajöve, a Szinyelipóczi völgy érintésével, meglátogatja a Branyiskóhágot s továbbutazik a Tátrába.

— **A hosszú téli-idény után fölötte szükséges** testünket alapos tisztításnak és dezinfekciónak alávetni. Viz nem elegendő, kell, hogy erősen fertőtlenítő szappant használjunk. Legjobb szappan e célra, úgy fürdéshez, mint mosakodáshoz, *Berger* kátrány-szappana, *Berger* glicerin-szappana és *Berger* borax-szappana. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Árverések.** A magyar tanulmányi alap 6711 kataszteri holdnyi ingatlanai Alsómérken, április 24-ikén d. e. 11 órakor a község házában egészben vagy részenként (bánapénz 250 kor.); *Macsej* János és neje 1340 kor. értékű ingatlanai pedig Eperjesen, a törvényszék árverési szobájában árverés útján eladatnak.

— **Tanulmányi út.** Az eperjesi kollégiumi főgimnáziumnak több tanulója a húsvéti szünidőt szép tanulmányi utazásra használja fel. Saguly József, Teltsch Kornél és dr. Wallentinyi Samu tanárok vezetése mellett, — kikhez *Nikelszky* Zoltán képezdei tanár is csatlakozott, — Kecskemét, Szeged, Arad, Kolozsvár stb. városokat és vidékeiket fölkeresik, azokat és nevezetességeiket megtekintik.

— **Az egészségügyi szolgálókat** Sárosvármegyében, 1908-ban ellátták: 28 orvostudor, 12 okleveles gyógyszerész-mester, 38 okleveles és 96 főorvosi képesítéssel bíró, valamint 260 járásorvosi képesítéssel bíró baba, 355 járásorvos által képesített és 13 nem-képesített halottkém. A hatósági orvosok száma 13 volt, és összes illetményei 37,997 koronát tettek ki. A miskolczi, alsóbbrendű baba-tanfolyamon 4 baba képeztetett ki. A törvényhatóság területén az elmúlt évben 12 oltókerületben először oltatott 6093 és újraultatott 4985 gyermek. Az oltóorvosoknak oltási díjak fejében 1778 kor. 63 fill. jár.

— **«Gillette»** amerikai önbortváló-készülék 12 darab dupla pengével 23 koronáért kapható *Bilich* Ferencznel, Eperjes, Fő-utca 63. sz.

— **Ügyvédi fegyelmi ügyekben** az eperjesi ügyvédi kamara 1908-ban végtárgyalást 7 ízben tartott. Ez alkalmakkor 5 vétkeességi ítélet hozott, egy esetben a vizsgálat kiegészítése elrendeltetett, egy esetben pedig felmentő ítélet hozott.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testbílyt, megemléti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen ezáltal tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintegy értékien utasításokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Engedélyezett orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Am. Öregyálati 4-10. kerület.

— **A gyermeknap Eperjesen** ez évben jún. 6., kedvezőtlen idő esetén pedig jún. 10. napján fog a Gyermekvédő Liga javára megtartatni. Délelőtt a Fő-utcán korzó, gyűjtés és zene lesz; d. u. pedig a dr. Müller Bertalan-(volt Sarlay-)féle kertben népmulatság rendeztetik. Az előbbi dr. Dessewffy István, utóbbi pedig Saly Győző rendezzi.

— **Házak mázolás.** A szép idény beálltával házbirtokosoknál, építészknél stb. akuttá válik azon kérdés, hogy a sokféle ajánlott fa- és festékből melyik a legalkalmasabb? Az e cikkben évtizedek óta vezető szerepet vivő Carl Kronsteiner cég, Wien, III., Hauptstrasse 120., már mázolt házaknál ajánlja szabadalmazott mészfa- és festékeit, ellenben még nem mázolt házaknál, nyerséptéményeknél, különösen pedig faéptéményeknél, mint pavillonok, kerítések stb., ajánlja törv. védett email-fa- és festékeit, melyek a legjobb hírnevűek. Hidegvíz-festékek nem ajánlhatók már mázolt épületeknél, mert kikerülhetetlen a festék lehámlása. Mintakönyvet, mázolási mintát küld a cég kívánatra ingyen és bérmentve.

— **Az ügyvédek száma** az eperjesi ügyvédi kamara területén, az 1908. év végén 153 volt; kettővel több, mint az 1907. év végén. Ügyvédjelölt 91 volt bejegyezve; 8-csal kevesebb, mint az 1907. év utolján.

— **Sárosvármegye törvényhat. közutainak adminisztrációja** az elmúlt évnegyedben a rendes keretek között mozgott. A gyakori nagy havazások és hófúvások miatt egyes szakaszokon a közlekedés rövid időre fennakadt; de a közérő kirendelése útján ezen, szokatlan nagyságú hófúvások a lehető rövid időn belül el lettek takarítva úgy, hogy a közlekedés ezen szakaszokon bár nehézségekkel, de mégis helyreállott. Az egyes fahidaknál, a hidlások tatarozása, a hol szükséges volt, a közlekedés biztonsága érdekében végrehajtott. Az állami közutakon a zborói két vashíd és a girálty vashíd elkészülvén, a forgalomnak át lettek adva, úgy, hogy ezen 3 hídna is a forgalmi nehézségek megszűntek.

— **Gallérok, kezelők** legszembetűnőbb tisztátnak *Haltenberger* Béla gőzmosógyárában, Kassa. Képviselve Eperjesen *Theisz* Ármín cég által.

— **Bártfa-bártfafürdői villamos vasút.** Bártfa szab. kir. város közönségének a kereskedelemügyi miniszter megadta az előmunkálati engedélyt az eperjes-bártfa h. é. vasút Bártfa állomásáról részint Bártfafürdőbe, részint a város belterületébe vezetendő, közúti villamos vasút létesítésére. A vasút, 76 cm. nyombőséggel, az állami úton vezetve, mint felsővezetékű, motoros üzemi villamos tervezeték. Hivatva van Bártfafürdőt valóban nyugateurópai színvonalon álló, modern fürdőteleppé fejleszteni. Ezzel Bártfa város és Bártfafürdő régi közös óhajta jut végre a megvalósulás stádiumába. A vasút finanszírozása is teljesen biztosítva van. Mint értesülünk, *Kutasi* Oszkár budapesti vállalkozó-mérnök, a Ganz-féle villamosági részvénytársaság megbízásából, már hozzá is fogott a pálya letézéséhez és a részlettervek elkészítéséhez. A magunk részéről örömmel üdvözöljük a Sárosvármegye kies fürdőhelyének föllendítésére megindult akciót.

— **Friss dunai halak** minden péntekre előjegyezhetők *Kun* Sándor (ezelőtt Holénia) fűszer- és csemege-üzletében.

— **Az eperjesi kir. törvényszéknél a jogszolgáltatás** — az eperjesi ügyvédi kamara évi jelentése szerint — az egész vonalon a jogos igényeket minden tekintetben kielégíti. Az igazságszolgáltatás gyors és alapos. Az év vége felé azonban túlhajtott, az ítélezés alaposságát könnyen veszélyeztető gyorsaság 1908-ban is mutatkozott. Tűrheterlen állapotok előidézje az, hogy ezen törvényszéknél várostermek nem létezvén, a jogkereső közönség és ügyvédi-kar a lépcsőházak és folyosók megszállására kényszerítve vannak. Ez a, néha már a szabad közlekedést is megnehezítő, sajnálatos állapot közegészségi szempontokból is kifogás alá esik. Az eperjesi kir. járásbírósnál az utolsó években módfelett megsaporodott munka elvégzésére sem a mostani bírói, sem a kezelőszemélyzet immár nem elegendő. A legmegfeszítettebb munka dacára, 2—3 hónapos folytatálagos-tárgyalási terminusok kitűzése napirenden van. A tömeges tárgyalási, ügyvezett makacsági napok megszüntetése — ezen bíróság nagy ügyforgalma miatt — ajánlatosnak mutatkozik. Nincsen értelme u. i. annak, miképp messze vidékekről feleket becsődítenek akkor, a midőn már az idézések kibocsátásának idejében kétségtelen az, hogy az ügy tárgyalásra nem kerülhet. Kifogásolható továbbá amaz eljárás is, mely szerint igen távoli vidékekről idézettek be felek igen korai tárgyalási határidőkre. Sárosvármegye új közigazgatási beosztása folytán figyelem lenne fordítandó arra, hogy, az új közigazgatási be-

osztással kapcsolatosan s a szekesői, makoviczai és tapolyi járások érdekelt népessége kívánságainak megfelelőleg, ezen három járásban a járásbírók területi a közigazgatási beosztással egybehangozón állapíttassanak meg. Ellenben Hétháron járásbírók felállítását a kamara *ellenzi*, mert Sárosvármegye közönségének eme kívánsága a közérdek által nemcsak nem indokolható, de ez az érdekelt községek lakosaira egyenesen káros volna. Sem igazságszolgáltatási, sem forgalmi, sem gazdasági szempontok nem kívánják azt, hogy ezen, teljesen jelentéktelen helyen új járásbírók szerveztessék.

— **Kovács úr legnagyobb sajnálatára** azt izeni, hogy nem utazhat, mert rekedt és a fájdalmas, száraz köhögéstől annyira kimerült, hogy alig tud mozogni. Úgy? Mondja meg Kovács úrnak, ha holnapig sem lenne jobban, úgy kényen elen lennék más valakit útra küldeni. De ajánlok neki valamit, a mi biztosan használni fog. Vegyen be Fay-féle eredeti sződeni ásványpasztillákat, ezek holnapig lábra állítják. Megértette? Fay-féle eredeti sződeni pasztillákat, dobozonként 1 kor. 25 fillérért, minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvíz-üzletben vásárolhat. Óvakodjék mindentől utazattól. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: Guntzert W. Th., Bécs, IV/1., Grosse Neugasse 27.

— **Sárosvármegye közegészségügye** tekintetében vármegyénk alispánja úgy nyilatkozik, hogy a népközönség, alacsonyok műveltsége, valamint lakási viszonyai a szükséges és hathatós intézkedések keresztülvitelét nagyrésztben illuzóriussá teszik. Javulás e tekintetben csakis vagyoni jólét s a kellő műveltség megszerzése mellett, és akkor is csak az esetben várható, ha a körorvosi intézmény életbe fog lépni. A közegészségügyi állapot az elmúlt 1908. évben igen kedvező volt, és viszonyítva az első évhez képest, javult; mert jöllehet a halálesetek száma 203-mal emelkedett, a természetes szaporodás mégis 413-mal nagyobb volt, mint az előző 1907. évben. A törvényhatóság területén ugyanis az elmúlt évben élve született 6566 gyermek, és elhalt 4018 egyén, a születések száma 2548-csal felülmúlja a halálesetek számát.

— **Az Orsz. Vöröskereszt-Egyesület** eperjesi főkegyete ápr. 4-ikén *Semsey* Boldizsárné, Sárosvármegye főispánjának neje, elnökle alatt tartotta évi közgyűlését. *Gömör* János titkár beszámolt az egyesület 1908. évi működéséről. A szerény keretekben mozgó egyesület aránylag sokat tett. Húsvét első napján az Országos Gyermekvédő Liga javára gyermeknapot rendezett. Ez 948 kor. 80 fillért eredményezett a jótékony célra. Kísérletképpen az egyesület háziasszonyok teatélyeket is rendezett, a melyeknek célja a társadalom intelligens elemeinek összehozása volt. Akciót indított a vármegyebeli megszünt főkok életrekelésére. A jótékonyt gyakorolva egyesek irányában is, ott, hol erre égetően szükség volt. Közbenjárására a városi kórházot a háború esetére, beteg vagy sebesült karcosok ápolására a járványkórházat átengedte, dr. Holénia Gyula főorvos pedig e kórház vezetésére vállalkozott. A számvizsgáló-bizottság jelentéséből kitűnt, hogy az egyesület ezidőszert 4288 kor. 68 fill. jövedelméből a következő helyi jótékony célokra áldozott: kollégiumi táptézet 100 kor.; kir. kath. főgimn. konviktus 100 kor.; az Izr. Nőegylet gyermek-otthona javára 250 kor. 40 fill. A közgyűlés az elnöknő lelkes elterésével ért véget.

— **Húsvéti tojások,** magyar gyártmányú illatszerek és locsolók *Theisz* Árminnál Eperjesen, Fő-utca 58. sz. alatt nagy választékban, olcsón kaphatók.

— **Állást keresők figyelmébe.** A tátrafüredi helyiérdekű villamos-vasútnál és az Idegenforgalmi Vállalatnál több hivatalnoki, főellenőri és kalauzi állás lesz a nyári idényre betöltendő. Kérvények, az eddigi működés, nyelvismeret és életkor megemlítése mellett, az Idegenforgalmi Vállalat igazgatóságához Budapesten, Vigadó-tér 1. sz. a. nyújtandók be.

— **Támogassuk a Kossuth-múzeumot!** 1848-ra örökök visszaemlékeznek a magyar. Nagy idők voltak azok és nagy emberek a megteremtői. Áhítattal, kegyelettel kell tekintenünk mindenre, a mi arra az időre emlékeztet. Meg kell becsülnünk a nemzeti küzdelmünkben reánk maradt emléktárgyakat, melyek egy szebb jövő kivívására serkentenek bennünket. És mi mégsem adjuk meg ezen szent emléktárgyak leggazdagabb tárházának: a Kossuth-múzeumnak azt, a mi magasatos hivatásánál fogva megilletné. Hivatalos köreink sem teszik meg kötelességüket. A multban a Bánffy-, Széll-, Tisza, sőt a Fehérváry-kormány is támogatta a Kossuth-múzeumot, csak a mai nemzeti kormány nem tesz érdekében semmit. Ezért fordulunk a hazafias, magyar társadalomhoz — a melybe egyedül reményünket helyezzük, — hogy a múzeum kiadványainak vásárlásával mentse meg a Kossuth-múzeumot. 10 kor. ellenében megküldjük Hock

János: «Rákóczi» cz. díszművét, melyből 20-koronás szalonkiadás is van. 100—150 koronáért megküldjük a «Kossuth Lajos azt üzente» című hatalmas képet, mely 170 cm. szélességével és 130 cm. magasságával a legnagyobb színes olajnyomat a kontinensen. A 100-koronás kép egyszerű keretű, a 150-koronás arasznyi széles, díszes aranykeretben van. Tárgya fenséges, kivitele ehhez méltó. Ezeket a kiadványokat rendeljék meg és a Kossuth-múzeum, e legértékesebb nemzeti gyűjteményünk meg lesz mentve, mely Budapesten, VIII. kerület, Népszínház-utca 23 szám alatt van.

— **Iparosok tanfolyamai.** A kassai állami felső ipariskolánál április 15-ikén megnyílnak a következő tanfolyamok: 1. *Villamosági alapismeretek tanfolyama.* Ennek célja a villamosságra vonatkozó, legfontosabb tudnivalókkal megismertetni azon iparosokat, kik a villamosságon alapuló készülékekkel foglalkoznak, vagy gyakorlati elektrotechnikai ismereteket szerezni kívánnak. Nagyon ajánlatos ezen tanfolyam előtanulmányképpen azoknak, kik a dinamógépkezelői tanfolyamot látogatni szándékoznak. A tanfolyam heti nyolcz esti órával május végéig tart. Felvételnek iparosmesterek, segédek vagy munkások, kik jártasak az írás-olvasásban és a számolás elemeiben. 2. *Géplakatos-tanfolyam.* Célja alkalmat nyújtani a géplakatosoknak azon szakismeretek megszerzésére, melyekre mesterségük sikeres folytatása érdekében szükségük van. A tanfolyam heti 11 órával június 15-ikéig tart; a 11 heti órából 4 óra műhelyi gyakorlat. A tanítás hétköznap este 7 és 9 óra között, és vasárnap 8-tól 11-ig megy végbe. Fölvételnek lakatos-iparosok, segédek és munkások, kik az írás-olvasásban és a számolás elemeiben jártasak. A beiratkozók munkakönyvvel vagy bizonyítvánnyal igazolni tartoznak, hogy kinél és mely szakmában dolgoznak. Ugyanazon felső ipariskolánál április 15-ikén *gázmotorkezelő-tanfolyam* nyílik meg. Ez május végéig tart. Célja, hogy a gáz-, benzín-, kőolaj- és szeszmotorok szerkezetével, működésével és kezelésével megismerkedhessenek azok, kik ily motorokat üzemen tartanak, kezelnek vagy kezelni szándékoznak. A tanfolyamra fölvételnek gázmotortulajdonosok, gázmotorkezelők, gépészek, géplakatosok és általában oly egyének, kik ilyen motorok készítésével vagy kezelésével foglalkoznak, vagy foglalkozni kívánnak. A fölvételnél előnyben részesülnek azok, kik háromhavi gyakorlatot mutatnak ki a gázmotorkezelésben, továbbá azok, kik géplakatos- vagy gépkezelő-tanfolyamot végeztek, vagy ezekkel egyenlő értékű ismereteket igazolnak. A tanítás heti nyolcz esteli órában megy végbe; s ezenkívül nappali órákban gyakorlatok tartatnak, melyek minden hallgatóra nézve összesen 12 órát tesznek ki. A tanfolyam elején fizetendő tandíj 10 kor., a vizsgadíj ugyanannyi.

— **A magyar ujságírás szenzációja!** A NAP a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kérelmetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Naponként 125,000 példány! Egy szám 2 krajczár, A NAP előfizetési ára: Egy évre 16 K., félévre 8 K., negyedévre 4 K., egy hónapra 1 K. 40 fillér.

— **Hitelesítsük a mérlegeket!** A kassai kereskedelmi és iparkamara az iparosok és kereskedők figyelmét arra a körülményre felhívja, hogy a kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében esz-közlendő időszak hitelesítések valószínűleg már rövid idő múlva megkezdődnek. Minthogy az 1907: V. t.-cz. 17. §-a értelmében büntetés alá esik oly mértékek- és mérőeszközöknek használata, melyek az idézett rendeletben megállapított s megengedett eltéréseknél nagyobb mutatókat, minden kereskedőnek és iparosnak érdekében áll, hogy hitelesítés alá bocsátandó mértékeit a hitelesítésre való bocsátás előtt megvizsgálja és szükség esetén kijavíttassa. A hitelesítés alkalmával észlelt s a megengedett hibahatárokat meghaladó eltérések miatt kihágási eljárás indíttatik ellenük.

— **Vörös, fagyos,** felrepedt, érdes, durva, ráncos kezek 3 nap alatt ragyogó fehérré és bársonysimává lesznek a Kerpel-kézfínomító használata által. Nem zsíros és nem ragad, tehát nappal is használható. Gyors és biztos hatásáról és kellemes használatáról hazánk legkiválóbb színésznői nyilatkoztak, köztük: Küry Klára, Petrás Sári, Márkusné Szoyer Ilona, Sz. Varsányi Irén, Góthné Kertész Ella, Ötvös Gitta, P. Gazsi Mariska, stb. stb. Egy üveg ára 90 fillér. 4 üveget bérmentve küld Kerpel-gyógytár, Budapest, V., Lipót-körút 28. Kerpel bőrfinomító mosdószappan 3 darab 1 korona 30 fillér. Eperjesen kapható *Pálesch* Árpád cégnél.

— **Új órágyár Magyarországon.** Nagyfontosságú ipari vállalkozásról kapunk hírt a fővárosból. *Lév* Sándor órá és ékszerész, *Thorotzkai* gróf és Társa villamosóra- és mechanikai gyár és Kulicska Antal villamosóra-gyárosok 500,000 korona alaptőkével, melynek nagyrésze már jegyezve van, «Magyar Órágyárak Egyesült Részvénytársasága» czég alatt részvénytársasággá alakulnak ingaóráknak, villamos-óráknak és

rokon gyártás hazánk országú kisorit

gyenge gyo me nyult a mint 2 kor. szerész laub Moll és al

a köve szunk a men időjár körül Merku kerül hatunk által, csapad amely seklete a mezo mutat

Tulip

egyik József igazgat kálkod az egy az eszt A ma réven — Fi elhúny ügyvez és vele

A

me tart fe

tünk r

Ágost

ság a

latkoz

Margit

tanítva

el a bi

közül

tettel

teremt

mind

Háziip

méterj

fillérj

között

tanítva

segély

és am

Follejt

ki kül

T

ipa

minta-

ügyi n

terjed

nalair

ványt

is pár

sodott

kivána

gesen

gényse

miatt

dett a

figyele

K

vanna

is, de

egyés.

Arverési hirdetés.

Sárosvármegye Felsősom község határában, a felsősomi volt úrbéres tulajdonát képező legelőilletőségi területen eladás alá kerülő 1048 drb, úrbéri erdőben 10 drb épületfára alkalmas **jegenyefenyő haszonfa** mintegy 470-5 tömökbméter fatömege egyezér-heatszáznyolczvanegy (1781) korona kikiáltási ár mellett — melyen alul ezen fatömeg eladatni nem fog —

1909. április 27-ikén d. e. 11 órakor Felsősomban, a bíró házában, nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyaláson eladatik.

Bánatpénz 170 korona, melyet a versenyzők az árverés megkezdése előtt az árverési bizottságnál lefizetni, illetve írásbeli ajánlatukhoz csatolni kötelesek.

Utóajánlatok vagy a szerződési feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek az eperjesi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Felsősom, 1909. április 7-ikén.

Suttyák Mihály,
úrb. elnök.

A legjobb bőrfényesítő

7601

Egyedüli gyártója:

Székely és Társa Kassa

Arverési hirdetés.

Sárosvármegye Kishárs községében — a m. kir. földmívelésügyi miniszter úr 1909. márczius 3-ikán kelt 2532. sz. engedélyével — a kishársi volt úrbéres tulajdonát képező 16.7 katasztr. hold erdőterületen kijelölt 2407 drb, mintegy 3019.58 m.³ lúczyenyő épület- és haszonfa, valamint 10—19 cm. vastag lúczyenyő, 623 darab rúdfára becsült **fenyőfa** Kishárs község bírói házában

1909. április 26-ikán délután 1 órakor szó- és írásbeli nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 20,085 kor.

Bánatpénz 2009 kor.

Becsáron alul a fatömeg el nem adható; utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be az árverező-bizottság kezeihez.

A részletes árverési és szerződési feltételek, valamint a becsjegyzék az eperjesi m. kir. járási erdőgondnokság irodájában a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Kishárs, 1909. április 8-ikán.

Csanda Péter,
úrbéri elnök.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT-
HETŐK.

ELSŐRENĐŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEJYZÉK INGYEN.

Eladó

az eperjesi határban tizenhatszázöt négyzetöl területű **rét**, melyen szarvasmarhaszéna nő, négyzetölenkint 1 kor. 50 fillérjével; továbbá ötezer négyzetöl **rét** 90 fillérjével négyzetölenkint.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: *Ilkoviits Adolf, Szedikert, u. p. Töltszék.*

Magánkézből eladó

egy 428 négyszögöl területű, szép

félemeletes ház

a Petőfi-utczában — jutányos vételár és feltételek mellett.

Bővebbet dr. *Neuwirth Zsigmond* eperjesi ügyvédnél.

A legjobb padlómáz

FRITZELACK

Tartós! Elegáns! Kiadó!

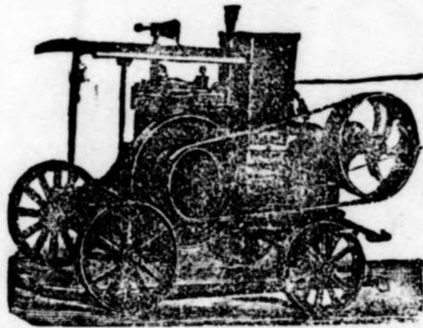
Használatban a legolcsóbb!

Tudományos folyóiratokban hygienikus tulajdonságánál fogva elismerőleg van említve!

Raktár:

LEFKOVITS EMIL kereskedőnél, EPERJES.

GNOM-MOTOR

:: 4000-nél több üzemb. Legegy-szerűbb, szolid építés. Villamos gyújtó. Gépész nem szükséges. Leg-csekélyebb fo-gyasztás. Kedvező fizetések. Prospek-tus ingyen. :: ::

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társ.
Bécs, VI/2, Gumpendorferstrasse 72.

Globin

czipótisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja!

Kérjünk mindenütt határozottan
GLOBINT Fritz Schulz jun. R.-T.-től.

FIGYELEM! Sok értéktelen
utáztatot szoktak ajánlani.

Fenyőfa-ültetvények

a szentpéteri erdőben (4—5 km. Eperjes-hez) kaphatók. Bővebbet: *Engländer Adolf*, Eperjes, Szebeni-út 26. szám.

31,378. számhoz.

Örökeldási hirdetés.

A magyar tanulmányi alap sárosvármegyei Alsómérk község határában fekvő, összesen mintegy 6711/1600 katasztr. hold kiterjedésű, öt részletben elterülő szántóföldjének külön-külön, esetleg együttesen leendő eladása iránt f. évi április 24-ik napján délelőtti 11 órakor Alsómérk község bírói lakán zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A szóbeli árverésen résztvenni óhajtok részletenkint külön-külön 50—50 korona, az öt részletet együttesen megvenni szándékozók pedig 250 korona bánatpénzt kötelesek az árverés megkezdése előtt letenni s ugyanilyen bánatpénz csatolandó az írásbeli zárt ajánlatokhoz is.

A részletes eladási feltételek ezen minisztérium IX. ügyosztályában, az alsómérki községi bírónál és a sárosbogyányi körjegyzőség-nél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1909. márczius 26-ikán.

M. kir. vall.- és közokt.-ü. Miniszter.

Sürgős!

Fontos hirdetőknék!

:: Május hó elején jelen meg a ::

Sárosvármegyei Kalauz

:: I-ső része = Sárosvármegye térképével. ::

A SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ (I. rész) tartalmazni fogja a vármegyére vonatkozó közigazgatási adatokat, ú. m.: a vármegyére vonatkozó főbb népszámlálási adatokat, a vármegye községeinek eddigi és új neveit s postáit, a vármegye járásainak új beosztását, a várm. bizottsági tag- és országgyűlési képviselő-választó kerületeit, körjegyzői, egészségügyi stb. beosztását, a vármegye törvh. bizottsági tagjainak, a vármegye tisztikara és összes bizottságainak névjegyzékét stb. stb.

= HIRDETÉSEK =

április hó 30-ikáig fogadtatnak el. :: ::

Egész oldal 20 kor., ½ oldal 12 kor., ¼ oldal 7 korona.

A Sárosvármegyei Kalauz kiadóhivatala: *Kösch Árpád* könyvnyomdája Eperjesen.

Zongora és németnyelv
könnyű módszer szerinti oktatását elvállalja
CSEPCSÁNYINÉ
Eperjes, Vásár-tér 4. sz.

**Nádparipa-
liliomtej-szappan.**

Legenyhébb szappan üde arcbőr
biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

1868 óta forgalomban.
**Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,**

arcszíntelvények által ajánlva, Európa legtöbb országában lényos
sikertel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-szömör, elősüi kütegek, ugyzsin-
ten orr-rezesség, ötvár, fagydag, labizadás, fel- és szakállkorpa
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **ka-kátrány-
nak 40** -at és minden egyéb, a kereskedelem-előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. **Idült bőrbetegségek**nél
sikertel alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az **arcbőr tisztá** -alansággal
eltávolítására, a gyermekeknek vágyaményi lebetegzéseire ellen, in-
mulhatlan bőrtisztító, **mosó és fürdőszappan mindennapi
használatul** szolgálnak.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

85% glicerín-tartalommal és linom illattal.
Mint kiváló bőrapólo szer kitünő eredménnyel használják,
továbbá a, 1884

Berger-féle borax-szappan

**kütegek, napáttés, szeptó, mitesser és egyéb bér-
bajok ellen**

Ára minden fajnak 70 fillér használati
mennyiségű együtt. A vásárlásnál határozottan
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
kérjen és nézze meg a itt látható védjegyet és a
G. Hell & Comp.
cégjegyzét minden cim-
ken.

Kitünteté díszoklevéllel
Becsen 1888-ban és
aranyéremmel a párisi világtkiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és szépség szappan, mely **Berger-féle
gyártmányú**, a minden szappanhoz mellékelt használati utasításon is
van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp. Wien I., Biberstr. 8.**

Magyarországi főraktár: **Török József Gyógyszertá-
r, Budapest, Király-u., Thalmyer és S. ut., Zrínyi-
utca, Moirár és Moser droguisták, Koronaherceg-
utca. Kicsinyben minden budap sti. valamint Ma-
gyarország összes városainak minden gyógyszer-tá-
ráiban, továbbá a jobb dr. gueriákban és illatszertá-
r-kereskedésekben.**

Kapható **Eperjesen** Korn Vilmos úr gyógyszer-
tárában, valamint Magyarország összes gyógyszer-tárában.

!! A magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyet-
len hű és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.** Felelős szerkesztő: **HACSAK GÉZA.**

Naponként 125,000 példány!

== Egy szám: 2 krajczár. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . . . 16.- K | Negyedévre . . . 4.- K
Félévre . . . 8.- K | Egy hónapra . . . 1.40 K

Figyelem!

Szólóoltványt, szóló-
vesszót ne rendeljen
addig, míg tőlem ár-
jegyzéket nem kér!
Gyökeres oltványok
ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

**GÁNÓCZ GYÓGY-
FÜRDŐ**

Szepesmegyében, a Kassa-oderbergi vasút fővonalán.
Poprádfelka állomástól 30 perc.

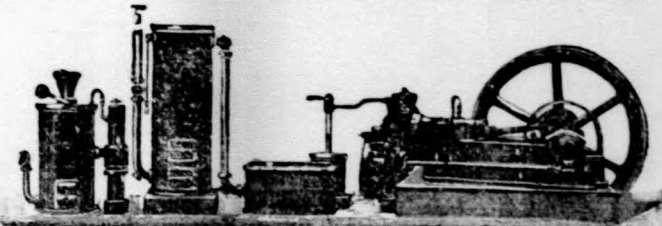
— Posta, vasút, telefon és csendőrs helyben. —

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig.

Rendkívüli szénsavtartalmú, 24-fokú természetes hévízzel, mely most újból lett
vegylemzeve és a fürdőtelep újonnan vezetékekkel ellátva. Férfi- és női tükrök-
kádfürdők masszázsszal és hideg gyógyvíz alkalmazása. Ajánlatos reuma-, kösz-
vény-, ischiás-, zárges **sztrébo**, gyomorhurut-, emésztési bántalmaknál, ves-
szegénység, női bajoknál, sőt izombüszüléseknél, görvényes bántalmaknál és
angolkórna felülmulhatatlan és egyedül. Szobaárak naponta **2-30 koronától**
feljebb. Házilag kezelé kitünő, jó, izletes és olcsó ellátás. 1909. évben újonnan
épült és modernül berendezett kitünő és olcsó **kóser könyha.**

== A la carte és table d'hôte. ==

Elő- és utóidényben tetemes árengedmény. Állandó fürdőorvos.
Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a **Fürdő-
gondnokság, Gánócz, vagy a Menetjegyiroda, Buda-
pest, Vigadó-tér 1. szám.**

Osers és Bauer kizárólagos **MOTORGYÁR**
Bécs, XX. Dresdnerstr 81-83.
Magyarországi főktelap:
Budapest, Podmaniczky-u. 18.

SZIVÓGÁZMOTOROK.

A jelenkor legolcsóbb üzeme, 2-3 fillér üzemköltség óra-lőerőnként.
Ellásmert elsőrendű, szolid gyártmány. 1000-nél több telep üzemben.
Szivógázmotoraink a többek között a következő helyeken tekinthetők
meg üzemben:

László Károly Nagybódos, Szatmár mellett, 35 HP, domahídi Domahídy
Sándor Domahídy, 16 HP, Takács Imre Hevespásztó, 60 HP, Rosmann
Samu Mocs, Kolozs m., 40 HP, Jung Antal Csanádapátfalva, 30 HP,
Herczeg József Magyarbányhegyes, 30 HP. szivógáztelep.

Benzinmotorok. Benzinlokomobilok.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Tulipán-
szövetségtől nyert kitüntetés folytán és a nagyérd. közönség kényelmi szempontjából
kocsigyártó-műhelyemet tetemesen kibővitve,

saját gyártmányú mindennemű kocsit — leszállított áron — nagy választékban tar-
tok raktáron. Legújabb divatú női hajtókocsikban is dús választék. Úgyszintén minden-
nemű **javitást** a legmérsékeltbb árak mellett vállalok; szolid és kifogástalan
munkáért kezeskedem. Mindennemű rendelésnek a legkészségesebben teszek eleget.

Kiváló tisztelettel **Lutocska Dániel** kocsigyártó,
Eperjesen, Kossuth Lajos-utca 7. szám.

Több és megbízható aratógépet

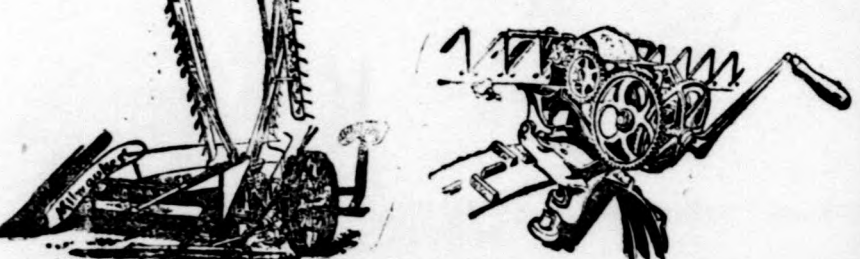
szívesen vásárol! a gazda, mert azal időt és pénzt takarít meg.

Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek:

- „Milwaukee“ kévekdőtő aratógép,
- „Milwaukee“ marokrakó aratógép,
- „Milwaukee“ fűkaszaló gép,
- „Milwaukee“ acélgereblye, önműködő kiürítéssel,
- „Milwaukee“ köszőrülógép,

melyek az egész világon és újabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobbak
vannak elismerve.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

megbízható ügynökök és képviselők az ország minden részében
kerestetnek.

Megkeresések Budapest, Főposta postafiók 121. sz. intézendők.

a mezőgazdaságban csakis kitünő minőségű gazdasági gépek
használatával lehet pótolni.

Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhely-
tulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO“-gépek és pedig:

- „PLANO“ kévekdőtő aratógépek,
- „PLANO“ marokrakó aratógépek,
- „PLANO“ fűkaszaló gépek,
- „PLANO“ acélgereblyék önműködő kiürítéssel,
- „PLANO“ köszőrülő készülékek eladásával jó
jövedelemre szert tenni.

Teljes jótállás kifogástalan munkáért,
legjobb szerkezetért és kitünő anyagért.

Megbízható ügynökök az ország minden
részében kerestetnek.

Megkeresések: Budapest, főposta, postafiók 120. sz. intézendők.

